

(א) נקמתן סה. ע"פ א.
 (ב) נקמתן לנ. ז"ק נתא.
 (ג) ז"ל דמקבל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ללמד ליה מיל
 נעל לרור דפתח ליה
 מיל: (ב) רשב"ם ד"ה עני
 רב וכו' מילין שאמר לו
 נתתי לו: (ג) ד"ה ומה
 מוכר וכו' א"י יהיב ליה
 זוזי מקום דמחזיק לא
 קנה: ומס בל"ז מס שאין
 בשניה: ז"ב פי' דבספק
 ובשטר אין מועיל קנין שדה
 אלא לשאר שדות: (ד) ד"ה
 ורב קציעי וכו' ממתנה זו
 כלום כדאמרין: (ה) ד"ה
 דאמר שמואל גבי גדר
 שהיה: (ו) ד"ה אילמא וכו'
 שלא יטעו בו כדי שלא:
 (ז) ד"ה ללמד וכו' ממתנה זו
 הני: (ח) ד"ה מחזיק וכו'
 דקפח טה פורתא כלקמן:
 (ט) תוס' ד"ה ה"א וכו'
 דל"ג ליה דהכי מצ"ל למימר
 וכו' לא יעילו בה לא וכו'
 כספריס דגריס דמעיקרא:

מוסף תוספות

א. דמסירה מפתח כאומר
 לו לך חזק וקני. רשב"ם.
 ולכשיחזיק יקנה. י"ן.
 ב. דאורו שאין בידו
 מפתח אין יכנס וירדוק.
 ג. תוס' פסחים ד. ועי"פ.
 ד. דמסירה מפתח כאומר
 דבריו חזק דרשב"ם.
 דמאורייתא בביתו
 בעלמא טגי. לא הוילי
 חובה זו אלא על מי שספק
 בידו לעשות יותר חזק
 שהמפתח בידו. ג. כדרך
 שהבעלים נועלין בתיהם
 כדי למנוע מהם רגל כל
 אדם. רשב"ם. ועיין רשב"ם.
 ד. ופתיחת בית נמי נראה
 קאמר בחורין. ויתחזק
 ותפתח) אין דרך בני אדם
 לפתוח בית שאינו להם
 כשהוא נעול בחזק. רבינו
 יונה. ועיין רשב"ם. ה. עיין
 כ"ן.

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

שלא צפניו ז"ל נו'. אם בא להחזיק שלא צפניו דמוכר כגון בעיר אחרת או אפי' באותה העיר שלא מדעתו של מוכר לא הויה חוקה אלא א"כ א"ל מוכר ללוקח לך חזק וקני ואפי' אם נתן לו מעות לא קני במעות כגון בעיר שכותבין שטר דאין הכסף מועיל עד שיחזיק או עד שיכתוב

השטר כדאמר' צפ"ק דקדושין (דף טו.) עלה דהך משנה נכסים שיש להם אחריות נקנין בכסף כו' אמר רב ל"ש אלא במקום שאין כותבין את השטר אלא קנה עד שיכתוב לו את השטר ואי פריש פריש שפירש בכסף אקנה קנין גמור בלא חוקה ושטר אכל מסתמא לא קני במעות עד דמחזיק: **עני רב.** הך בריתא הוה שמיעא ליה דקמני צפניו אכל שלא צפניו לא הויה חוקה עד דלא"ל צדה"ל לך חזק וקני וקמצעיה ליה מי לימא דמכירה מיירי אכל צמתנה מכיין שאמר לו (ט) נותני לו קרקע וכו' והלך והחזיק שלא צפניו הויה חוקה ואע"ג דלא א"ל לך חזק וקני וכדמפרש טעמא לקמיה דנותן צעין יפה נותן או דלמא לא שניא: **מאי טבעי ליה נאכא.** צמתנה טפי ממכר ק"ו הוה דלא קני עד דלא"ל לך חזק וקני: **ומה מוכר דקויב ליה זוזי.** לוקח למוכר היום ולמחר לאחר שיחזיק שהרי ע"מ כן הוה מחזיק כדי לפרוע דמים למוכר דמוכר לא מפסיד כיון (א) דקבל כל הדמים א"י יהיב ליה (ב) מנמי דמחזיק זוזי לא קנה כדפרישית לעיל וכגון במקום שכותבין את השטר כדמתיב בקדושין (דף טו.) מכר לו י' שדות ז"י מנינות כיון שהחזיק בשדה אחת קנה כולן מה שאין צפניו צד"א שנתן לו דמי כולן כו' אלמא אחר נמינת דמים צעין חוקה ואפי"ה אי

א"ל מוכר ללוקח לך חזק וקני הוה חוקה ואי לא לא: **מסנה.** דאין לו כי אם חסרון ממונו לא כל שכן דלריך למימר ליה לך חזק וקני ולא ליהו חוקה עד דלא"ל דלמא לכשיראה להחזיק כבר חזר בו ממתנתו: **ורב.** דקציעי לה סבר איכא למימר מאן דייהב מתנה צעין יפה יהיב שמחמת חיבה נתן לו והלכך ניחא ליה שילך ויחזיק ואיכא למימר דכמאן דלא"ל דמי והלכך מספקא ליה. ושמואל נמי דפשיטא ליה ס"ל היכא אמרינן צעין יפה נותן ה"מ כגון לאחר שהחזיק ונתקיימה המתנה הוה דאמרינן צעין יפה נותן לו מכל וכל שלא שייך לעצמו צמתנה זו (ט) דלמרחן לעיל (נא): המוכר שדהו לאשתו קנתה והבעל אוכל פירות צמתנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות אכל כל זמן דמספקא לן אי גמר להקנות המתנה או לא מספק אין לנו לומר שנתן אלא צמתנה עד דמפרש ואומר לך חזק וקני: **דאמר שמואל (ט) גדר גדר.** שהיה צפני פחות מני' והשלימו לעשרה לפי שלא יוכלו לעלות עליו וליכנס בשדה: **פרץ פרצה.** הרחיב הפרצה: **דמעיקרא.** כשהיה פחות מני' לא הוה סלקי לה אין יכולין לעלות דרך עליו ליכנס בשדה כגון שהיה עשוי צשיפוע או היה צפני על מקום מדרון: **והשפא נמי לא סלקי לה מאי קעצדי.** ואמאי הוה חזקה דכל צפני בלא צורך לא הויה חוקה: **ואלא דמעיקרא הוה סלקי לה.** מיהא צדוקה והשתא שהשלימו לעשרה לא

נג.

ה"מ צמוכר ומשכיר לחצירו דאיכא דמסר ליה דליקני אכל צנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני ואין נראה לר"י דצהדיא אמר צפרק הפרה (צ"ק דף נב. וס ד"ה כיון) ללא קנה במסירת מפתח ולא מהני מסירת מפתח אלא שלא יצטרך לומר לו לך חזק וקני^א ודוקא גבי צדיקת חמץ הוא דתלי

צמסירת מפתח דמי שמתח צידו עליו לצדוק לפי שצידו ליכנס ולצדוק ומה שפי' נמי ללא קני צנעילת דלת לא משמע כן צגיטין צהורק (דף עו: וס) דקאמר תיזיל איחי ומיחוד ותפתח אלמא צנעילה לחודה קניא שלא היתה יכולה לעשות מנעול צצצבת היה ואפי' דאסור לקנות צצצבת צצצ"מ שרי שלא תטרף דעתו עליו כדאמר לקמן ולא דמי נעילת דלת למזכירא ארי דדוקא נתן לרור דסכר מינה מיא הוה דלמחר צצמוך דהוי מצריח ארי אכל הכא שנועל צפני כל אדם ואין מניח אדם ליכנס^ב מוכח מילתא שהצית הוה שלו וקני צנעילה לחוד^ג וכן מוכח לקמן (דף ע"ו.) גבי הא דתנן אלו דברים שיש להן חוקה ואלו דברים שאין להם חוקה ופרין צגמ' מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר ועל כל שאילו צנכסי הגר לא קנה כו' וקמני סיפא הכניס טרנגולין צמוך הצית ה"ו חוקה וקנה נמי צנכסי הגר וה"ט דהתם דקנה משום דמסתמא כשנתן שם טרנגולין נעל דלת לשמןן אלמא דקנה צנעילה אכל קשה לרשב"א דאמר לקמן הצונה פלטרין צנכסי הגר וצא אחר והעמיד להן דלתות קנה והתם מיירי צנעל דלא יכל נעל אמאי קנה הא לצני צעלמא הוה דאפיך כמו קמא שכל אדם יכול ליכנס כשלא נעל אלא ודאי צנעל איירי ומשמע דוקא שהעמיד דלתות

אכל לא העמיד דלתות לא קנה צנעילה: (נעיל): **נע"ל ונדר ופרין** ב"ל שהוא. פ"ה דל"ג צפניו משום דצנכסי הגר לא שייך לפניו ואינה קשיא דאיכא למימר משום דנותן מתנה ואחין שחלקו נקט צפניו ומיהו ל"ג ליה דלייק צגמ' אצרייתא דרב שצביא צפניו אין שלא צפניו לא ואמתני' ה"ל למידק ועוד דצעי רב צמתנה הויך תפשוט ממתני' דלנותן מתנה קמני צפניו אי גרס לה: (נעיל) **אמון ב"ל** הני **א"ו** בני חזקה נינהו. פירוש דמשמע ליה צד"א צמחזיק הוה דצעי ג"ש חוקה כלומר צמדי דשיך חוקה אכל צנומן כו' מש"ה פריך אטו הני כגון נותן מתנה והאחין שחלקו לאו בני חזקה ג"ש נינהו: **אמר שמואל ופאי תבעי ליה לאבא ומה מוכר בו.** אע"ג דשמואל אית ליה ספיקא דצ"מ (דף טו.) דיפה כח מתנה מכת מוכר לענין דלא טריף מניה את השבח אחר שצבר נתקיימה לא המתנה כדפ"ה: **ה"א פרצה היבי דמי איצ"מא דמי עיקרא לא עיי"י בה והשתא נמי לא עיי"י בה מאי עבר.** נראה דל"ג (ט) דהיבי מצינן למימר השתא נמי לא עיי"י הא כדי שיכנס ויאל צה קאמר לכך נראה כספריס דגרסינן דמעיקרא לא עיי"י צה והשתא עיי"י צה טובא עבר: **טובא עבר.** ואין זה כל שהוא אלא כו' ונעל נמי כל שהוא צריך לישב כעין הני"ה:

אותה
 הניו א מיי פ"א מהל' מביה ה"ל ח סמנ עשין ספ טוש"ע ח"מ סי' קצט סעיף ב: רב ב מיי סה ה"ל יא טוש"ע סס ס"ד ועיין בטור ובכ"י: רבא ג מיי סס טוש"ע סס סעיף ה: רבב ד מיי סס טוש"ע סס סעיף ד: רבג ה מיי סס טוש"ע סס סעיף ה: רבד ו מיי סס ה"ל יב טוש"ע סס סעיף ו: רבז ז מיי פ"א מהל' זכיה הלכס ז סמנ סס טוש"ע ח"מ סי' ערה סעיף ח:

עין משפט

נר מצוה

רבינו גרשום

א"ע"ג דמחזיק המקבל לא קני עד דאמר ליה המוכר לך חזק וקנה: במתנה היא. צריך למימר ליה לך חזק וקנה או לא. מי אמרינן בעין יפה נותן וקנה המקבל א"ע"ג דלא אמר ליה לך חזק וקנה: גדר גדר. שהיה קרוב לעשרה והשלימו המקבל לשדה: שיכנס ויצא בה. דרך אותה פירצה הויה חזקה: דמעיקרא כשנדרה הנותן הוה סלקי ליה איניש על אורו גדר וצבשו הגבירות וה מקבל דלא יכלי איניש למיטק לה: טובא עבר. ואמאי קרי ליה כל שהוא: אי נימא נתן דסכר מינינו מיא. כלומר שראה מים שהיו באין דרך חור אחד לשטוף את השדה ונתן צדור באותו חור כדי שיעכב המים שלא יטשו את השדה: נטל דאפיך מיא מיניה. שהיה כל השדה אחד לשטוף את השדה ממה ונטל זה צדור אחד דרך נטילת הצדור: האי מבריה ארי. כלומר מה חזקה היא זו הא מצו למימר ליה הנותן או אחד מן האחין מצוה עברת שהצלת נכסי כי כן חובה לבר ישראל להציל ממון חבריו ולא הויה חזקה: אלא נתן צדור דצמד לה מיא. שהיתה שדה בית השלחין דצריך לה מים הרבה וצמד לה. שספק בצדור דרך צאת המים שלא יצאו מן השדה ולא סגי לה בלי מים: נטל דפתח לה מיא. שנטל צדור א' ועשה דרך למים ליכנס דרך נטילת אותו צדור דבענין זה ודאי (הר"ן חזקה: ב' שדות. של נכסי

א"ל מוכר ללוקח לך חזק וקני ואפי' אם נתן לו מעות לא קני במעות כגון בעיר שכותבין שטר דאין הכסף מועיל עד שיחזיק או עד שיכתוב השטר כדאמר' צפ"ק דקדושין (דף טו.) עלה דהך משנה נכסים שיש להם אחריות נקנין בכסף כו' אמר רב ל"ש אלא במקום שאין כותבין את השטר אלא קנה עד שיכתוב לו את השטר ואי פריש פריש שפירש בכסף אקנה קנין גמור בלא חוקה ושטר אכל מסתמא לא קני במעות עד דמחזיק: **עני רב.** הך בריתא הוה שמיעא ליה דקמני צפניו אכל שלא צפניו לא הויה חוקה עד דלא"ל צדה"ל לך חזק וקני וקמצעיה ליה מי לימא דמכירה מיירי אכל צמתנה מכיין שאמר לו (ט) נותני לו קרקע וכו' והלך והחזיק שלא צפניו הויה חוקה ואע"ג דלא א"ל לך חזק וקני וכדמפרש טעמא לקמיה דנותן צעין יפה נותן או דלמא לא שניא: **מאי טבעי ליה נאכא.** צמתנה טפי ממכר ק"ו הוה דלא קני עד דלא"ל לך חזק וקני: **ומה מוכר דקויב ליה זוזי.** לוקח למוכר היום ולמחר לאחר שיחזיק שהרי ע"מ כן הוה מחזיק כדי לפרוע דמים למוכר דמוכר לא מפסיד כיון (א) דקבל כל הדמים א"י יהיב ליה (ב) מנמי דמחזיק זוזי לא קנה כדפרישית לעיל וכגון במקום שכותבין את השטר כדמתיב בקדושין (דף טו.) מכר לו י' שדות ז"י מנינות כיון שהחזיק בשדה אחת קנה כולן מה שאין צפניו צד"א שנתן לו דמי כולן כו' אלמא אחר נמינת דמים צעין חוקה ואפי"ה אי